

treball de redacció

*Imatges preses
als estudis de les televisions
de Girona, Banyoles,
Figueres i Roses.*

L

es pantalles televisives ho han aconseguit.

Han substituït els antics tòtems.

Han pres el lloc d'aquelles talles de pedra i fusta, plenes d'animalons i éssers grotescos, on es refugiava la consciència de civilitzacions enigmàtiques.

Però a diferència d'aquelles, les imatges dels nous tòtems no són estàtiques.

Si les televisions ens embadoquen, si ens prenen l'ànima, ho fan gràcies al ballet d'imatges incorpòries amb què ens bombardegen, gràcies al festival de cossos fugissers que fan penetrar a casa nostra, des d'un estudi remot que put a ambientador i suc de fruita.

De fet, l'òrgan televisiu no descansa mai.

I quan té la pantalla apagada, continua la seva dilatació amb la precisió d'un budell famèlic.

Petites pantalles molt més petites

Text:

Sebastià Roig

Fotos:

Àngel Reynal

Bífid i astut, l'aparell espera que el tornem a connectar per trabocar-nos a sobre un remolí d'imatges i sorolls que giren, roden, salten, tremolen i s'estripen amb la fúria d'una quadriga desbocada... ZZAAAAAAAKK!

No cal ser un científic d'Iowa per adonar-se del poder tremend que transpira la televisió. Però, si voleu, podeu fer-ne la prova.

Agafeu un tub de rajos catòdics i una pantalla de vidre fosc. Situeu l'andròmina en un aparador, connecteu-la i comenceu a abocar imatges en cascada.

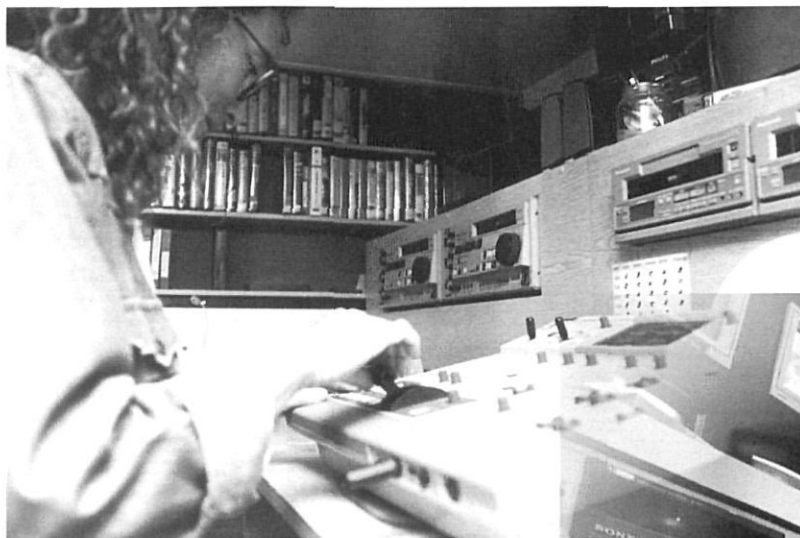
No importa quines.

Ni si tenen sentit o no.

Oferiu simplement una mixtura frenètica que barregi cels en

moviment, una parada de cols i tomàquets, aeronautes de rostre fatigat, cavalls sota la pluja, bistecs i forquilles, un batalló d'àrabs, sequoïes carbonitzades pel llamp, llars del jubilat amb balancins i persianes enrotllades, l'anús del gran calamar Flint...

Al cap de cinc minuts una corrua de badoes, amb regalims de bava inundant-los les sabates, s'haurà congregat davant l'aparador. Els investigadors anomenen a aquest efecte la síndrome MTV.

Avui, la vella cantinel·la «Ser o no ser» ha anat a parar a Venus d'una potada, substituïda per aquest nou adagi: «Sortir a la tele o no sortir-hi». Aquesta és la gran qüestió! El Hamlet del segle XX ja no és un existencialista, que somica com un babau davant la calavera de Yorick.

És un psicòpata endimoniadament llest que, utilitzant un verb fàustic des d'una tribuna televisiva, obté l'ànima col·lectiva de l'audiència. Una audiència àvida a tothora de sensacions, desídia i espectacle.

I nosaltres, públic incaut, li regalem el cor a canvi de quatre punyetes barates.

Fins no fa gaires anys, és clar, aquestes punyetes ens seduïen perquè ens semblaven llunyanes i fora del nostre abast. Vingudes com d'una altra galàxia. Però això no solament era un efecte pervers. Un dels molts sortilegis del medi televisiu que ens emmascaren el futur més pròxim.

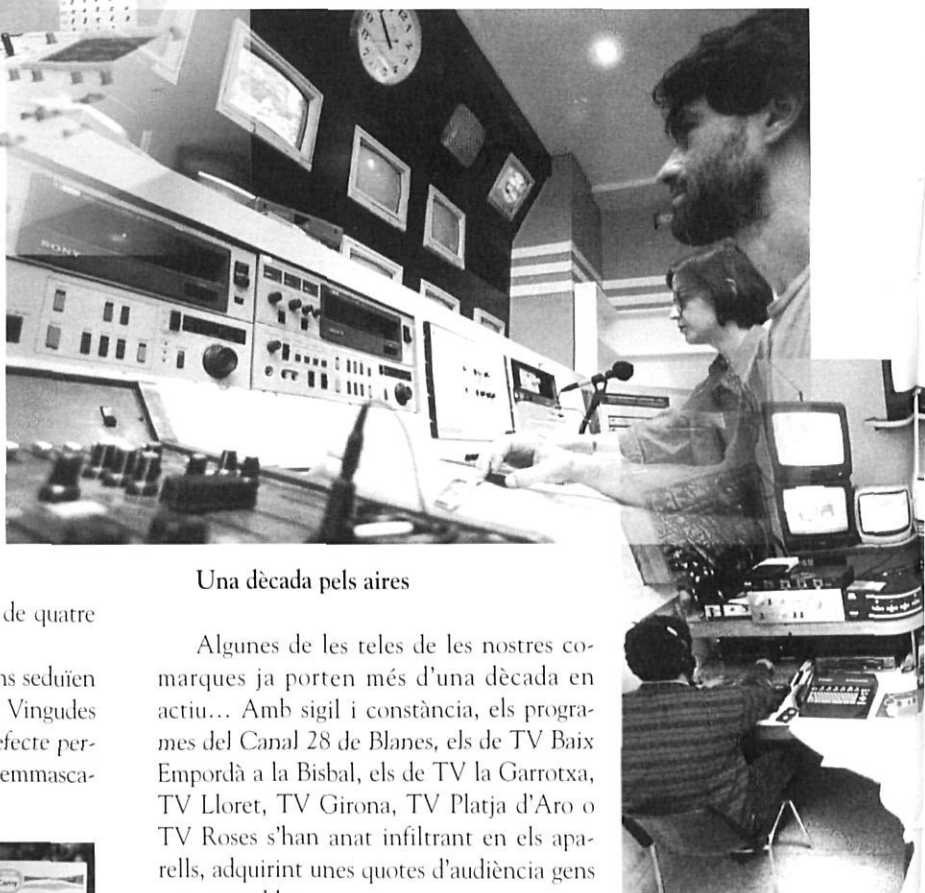

Ignoràvem que la televisió era un depredador ferotge, que acabaria nodrint-se de les imatges que ens eren més quotidianes. No podíem ni imaginar que un dia, quan pitgèssim els mandos, per comptes dels carrers de Nova York i dels policies de Miami Vice, ens hi trobaríem la plaça de la cantonada i el carter del barri.

Els principis s'han invertit. Avui l'universal rau en l'infralocal. I la cosa quotidiana surt a la tele i triomfa.

A la gent ja no li importa si s'obren el cap a Burundi o si s'enfonsa un vaixell a les profunditats del Volga. La gent vol veure la xafarderia pròxima. La punyeta del costat... Volen saber com es vesteix la veïna. Què compren els parents al mercat. Quin cotxe tenen...

Aquesta és la grandesa de les televisions locals. La clau de volta del seu èxit. I quan les teles locals s'organitzin, la CNN no hi tindrà res a fer.

Una dècada pels aires

Algunes de les teles de les nostres comarques ja porten més d'una dècada en actiu... Amb sigil i constància, els programes del Canal 28 de Blanes, els de TV Baix Empordà a la Bisbal, els de TV la Garrotxa, TV Lloret, TV Girona, TV Platja d'Aro o TV Roses s'han anat infiltrant en els aparells, adquirint unes quotes d'audiència gens menyspreables.

En algunes poblacions, com Palamós –i més recentment Tossa de Mar– el públic ha vist amb sorpresa com podia gaudir de dues televisions pròpies. Banyoles ha estat l'última població en apuntar-se a aquesta moguda. I, segons tots els indicis, la proliferació mediàtica només acaba de començar.

TV Figueres és una de les emissores deganes de les nostres comarques. El 16 de febrer de 1985, entre puntets lluminosos i ratlles horitzontals que creuaven la pantalla, va saltar a l'aire la seva primera emissió.

Entre bocabadats i encuriosits, els figuerencs van anar seguint el recitat que declamava un locutor vestit amb coloraines estridents. Però, contra el que es pugui creure, els empordanesos no li

van donar gaire importància a l'assumpte. Escèptics de raça, van pensar que l'invent no duraria ni quatre dies. S'equivocaven.

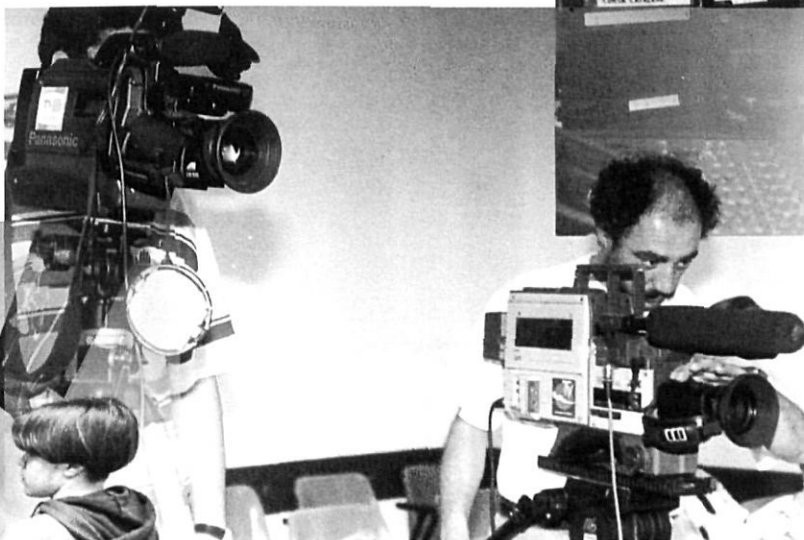
TV Figueres emet actualment pel Canal 9 i el Canal 57. Cada dia fa tres hores de programació que, al cap de la setmana, sumen un total de 35 o 36 hores. L'emissora es defineix com una entitat cultural sense ànim de lucre. Té tres persones fixes, vint col·laboradors estables i una trentena de col·laboradors esporàdics.

El director de TV Figueres, Sebastià Pou, no creu que en el futur l'entitat es converteixi en una empresa privada, amb afanys lucratius. «Pot ser. Està en la nostra mà. Però de moment, aquesta no és la nostra intenció. Si l'Ajuntament ens ajuda anirem tirant així».

Commemorant el desè aniversari, l'emissora ha apostat per la renovació tecnològica: nous monitors i noves càmeres, un nou repetidor enclavat a Vilafant, mescladors i tituladores.

A la llarga, a TVF li agradaria convertir-se en una televisió d'abast comarcal. «No pots posar barreres a les ones i és lògic que se'ns agafi des de tota la plana, excepte d'alguns llocs com Portbou, Cadaqués o Sant Llorenç de la Muga».

Des del gener passat, tenen una persona fixa com a periodista-redactor, que es dedica exclusivament a la captura de notícies. Pou, assegura amb orgull: «Als nostres noticiaris ja no es llegeixen notícies tretes dels diaris. Al con-

trari, algun mitjà escrit ja ens ha copiat... Ara passem al davant de la premsa comarcal i els setmanaris, fem televisió de veritat».

Respecte als errors constants que es produeixen per antena, Pou diu amb resignació: «No podem dir que no en tenim cap. Però els professionals de les grans cadenes també en fan. S'ha de tenir en compte que el 95 per cent de la programació l'emetem en directe. L'error surt i no es pot amagar. Les grans cadenes, en canvi, tenen una gran quantitat d'emissions enregistrades».

TV Girona també està a punt de celebrar la primera dècada d'existència. Els seus orígens, però, no tenien gaire res de televisiu.

«Tot va sorgir a partir de l'agrupació cultural Kinema Grup —recorda el membre de Kinema Joan Roura. Vam formar-la als anys setanta, amb Joan Boadas i Josep Maria Planas. El nostre objectiu era el d'unir esforços i utilitzar pel·lícules de 8 i 16 mil·límetres».

L'any 1983, Kinema es va passar al camp del vídeo. «Des de llavors no l'hem deixat... Utilitzàvem càmeres domèstiques, fèiem documentals i concursos, i perfilàvem el que podríem».

La primera emissió de TV Girona va coincidir amb les Fires de Sant Narcís, l'any 1986. «Va ser tota una setmana d'emissions continuades. Teníem el plató nou. I a partir de l'experiència, vam establir les línies futures de les nostres produccions i la nostra estructura tècnica».

L'any 1987 Kinema va tornar a la càrrega. «Vam reprendre les emissions. Primer ho vam fer tímidament, amb una hora setmanal. Vam anar agafant espai, fins arribar a la franja actual en

què emetem de 7 de la tarda a 1 del vespre».

Avui, Televisió Girona emet pel Canal 42. Té un equip fix d'onze persones, amb dedicació exclusiva. Hi col·labora una població flotant de cap a setanta persones: des de maquilladores a presentadores. Diàriament, al plató hi ha dues càmeres, un regi-

dor, un realitzador i els encarregats del so, del grafisme, del telèfon i les feines de continuïtat.

Segons assegura Roura, «en aquests deu anys hem anat aconseguint una major professionalitat, una millor organització de personal. Hem agafat la consciència que comencem a ser un mitjà de comunicació. Molts veníem d'un món més lúdic, més cultural, i hem anat derivant cap al periodístic. D'alguna manera, ens l'hem anat trobant pel camí».

El futur tècnic de TV GI passa pel canvi de format i el d'aparells. «Volem canviar el format d'U-matic —apunta Roura— i passar-nos al Betacam, que és el llenguatge internacional de broadcast que regeix a totes les televisions».

L'emissora viu exclusivament de la publicitat que genera. «Ens ha costat molt trencar muralles. Però cada cop la gent se la sent més seva. Depèn del que fas, obtens un ressò immediat. I la publicitat comença a ser efectiva... Deixen de dur-la per simpatia amb el mitjà. Ho fan perquè funciona i això és gratificant. La nostra publicitat, ara per ara, és assequible a tothom... Primer

has de demostrar què saps fer i finalment aposten per tu. Les reticències es van trencant».

El responsable de TV Girona afegeix: «No ens plantegem ser una competència a la premsa escrita. Som mitjans diferents. Hi hauria d'haver una racionalització de la publicitat. Tot depèn del producte que vulguis anunciar i a qui vulguis dirigir-lo. Però hi ha camp per a tothom».

Finalment, Roura adverteix: «Casos com el de Tossa de Mar no fan cap bé a ningú. No es pot agafar la TV i fer-la servir com a projecció política. No està bé usar-la com a pancarta. L'audiència es mereix molt més que una guerra política. Entenc que per alguns aquest sigui un mitjà molt llamíner. S'equivoquen, però tenen el mitjà».

Banyoles Televisió ha estat l'última emissora en incorporar-se al pool mediàtic de les comarques gironines. Les seves emissions van començar el 12 de maig.

«La idea se'n va ocórrer en un bar –explica Marc Fàbrega, un dels quatre socis de la companyia–. Ens devia pujar alguna cosa del que bevíem al cap... Volíem fer alguna cosa diferent. Dos dels socis som músics i volíem guanyar-nos la vida amb una cosa que no fos només els caps de setmana. Teníem la idea de posar un bar. Però el local se'n va escapar de les mans i vam decidir muntar la tele».

Els quatre socis de Banyoles Televisió són joveníssims –entre els 22 i els 35 anys–. Només un d'ells tenia experiència tècnica en el camp televisiu. De moment, però, ja han aconseguit aixopugar una quarantena de col·laboradors –estudiants en la seva majoria– al voltant seu.

Banyoles Televisió emet diàriament pel Canal 61. L'horari d'emissió és de dos quarts de 8 a dos quarts d'11 de la nit. Tot i això, de dos quarts de 10 del matí a dos quarts d'1 s'emet una Agenda i Teleserveis. I després es repeteixen els programes del dia anterior. Banyoles Televisió també emet pel·lícules.

«Estem oberts a tothom a l'hora de fer programes –assegura Fàbrega–. No posem limitacions a ningú. Només volem que hi hagi seriositat amb la gent que es compromet amb nosaltres. Els programes han d'agradar a la gent que els fa i, sobretot, al públic».

En el lapse de temps breu que porten emetent, ja s'ha pogut comprovar que a la gent «li agrada molt més això de veure's ballant per la televisió, que no una notícia on diguis

que la carretera ha tancat per obres. La gent prefereix les xafarderies. Per això volem dedicar-nos a la gent, que els protagonistes siguin ells. La gent gaudeix veient-se i després ho comenta pel carrer».

Fàbrega també admet: «Costa acostumar el públic a la idea que ets un mitjà de comunicació nou. Abans, la gent recorria a altres llocs per portar la informació i, d'alguna manera, encara és molt aviat per saber que han de recórrer a nosaltres». Paral·lelament, Fàbrega assegura: «La inversió en una tele no s'acaba mai. Ara estem pensant en comprar tres ordinadors i una càmera. Sempre estàs comprant coses...».

Un projecte de llei conflictiu

Conscient de la volada que anaven agafant les teles locals, el Consell de Ministres va aprovar, el 23 de desembre de 1994, el projecte de Llei de Televisions Locals.

Aquest, vol treure aquests mitjans

de comunicació de les zones de penombra jurídica en què es trobaven fins ara. Malgrat tot, el Projecte de Llei no ha satisfet els diferents col·lectius que integren el centenar de televisions locals de Catalunya.

Un dels punts més conflictius del Projecte de Llei és la proposta de prohibir l'emissió de publicitat entre les vuit del vespre i les dotze de la nit. Un altre punt fa referència a la concessió de llicències, que només es preveuen per un termini de cinc anys; les federacions demanen un mínim de deu anys, per tal que la inversió pugui ser rendible.

TV Cadaqués, TV Roses i TV Figueres –entre d'altres corporacions locals– formen part de la Federació Pro Legalització de Televisions Locals de Catalunya. La Federació va protestar davant les limitacions a què els sotmetia el projecte.

Segons diu el cap d'Informatius de TV Roses, Juamma Abuín, «la Federació creu que s'ha de revisar el punt referent a la prohibició d'emetre publicitat en aquesta franja horària. La limitació ha vingut determinada per pressions de les grans cadenes de televisió; tant públiques com privades».

TV Roses emet actualment pel Canal 63. L'emissora té set persones fixes i una vintena de col·laboradors. La televisió emet diàriament, d'11 del matí a dos quarts d'11 de la nit. La franja de producció pròpia més important s'emet a partir de les 7 de la tarda.

Abuín afegeix: «Les televisions locals cada cop estem agafant més força, estem més a prop del ciutadà, i en veure que una part important del mercat publicitari se'ls anava en orris, ha fet que s'hagin espantat.

Segons preveu l'avantprojecte, els ajuntaments hauran de fer les concessions de les televisions locals. Aquestes podran ser gestionades pels ajuntaments, entitats privades sense ànim de lucre o empreses privades amb ànim de lucre. Abuín troba una contradicció greu el

El director de TV Figueres, Sebastià Pou, també es mostra contrari a la prohibició d'emetre publicitat a la franja horària de més audiència.

«Però com que estem parlant d'un avantprojecte –recorda Pou– i, alhora, el govern català té el seu propi, és molt possible que tot això es modifiqui completament. Si no es modifiqués la prohibició, els ajuntaments haurien de suportar aquesta càrrega econòmica. I això no podria ser en molts casos».

Pou opina: «Tot apunta que ens posaran un límit per emetre publicitat en unes hores determinades; tindrem un percentatge concret, de deu o quinze minuts per poder-ne passar». Alguns dels aspectes encertats de l'avantprojecte pel director de TV Figueres, són que els ajuntaments i les entitats sense ànim de lucre «tinguin prioritat a l'hora de rebre les concessions de les emissores. També ens sembla correcte el fet que els treballadors actuals d'aquests mitjans tinguin prioritat a l'hora de reciclar-se».

Pel responsable de TV Girona, Joan Roura, «la llei de TVs locals, aprovada al parlament com a model, ens beneficia i ens destrueix alhora. És un tema que està per debatre. Però hem de recordar que una cosa és la llei, una altra el reglament i una tercera la llicència. La llei, això és cert, restringeix moltes coses».

La llei pretén «evitar que una tele local abraçi més d'una localitat. Però esperem que hi hagi una permissibilitat en aquest sentit. Nosaltres ens hem demostrat que fem uns tipus de programa amb uns continguts que es poden veure tant en un lloc com un altre. I la llei no contempla que, en un futur, la TV local pugui

fet «que es pugui concedir una llicència a una empresa amb ànim de lucre i, després, no li deixin fer publicitat. És un fet que es contradiu. Això no s'aguanta».

El cap d'informatius es lamenta: «Han anat a agafar la franja horària de més audiència, en què emetem diàriament les televisions locals; en la resta de franges, en general, s'acostuma a fer una reposició dels programes. Però la teva audiència és precisament la d'aquesta franja horària. I si s'hagués proposat que no féssim publicitat entre deu del matí i vuit del vespre, ningú no hauria dit res».

Abuín no creu que la municipalitat de les teles locals tampoc sigui una solució a llarg termini. «Pot passar el mateix que amb les emissores de FM que, un cop públiques, van caure en mans dels ajuntaments. Això va comportar que només en funcionessin tres o quatre. Molts ajuntaments ho van provar, però quan els pressupostos no quadraven, acabaven tancant-les. A tothom li fa molta il·lusió endegar-les abans de les campanyes electorals, però després acaben sense saber què fer-ne».

Pel que fa a la resta de l'avantprojecte aprovat pel Consell de Ministres, Abuín opina: «Tot i que s'han de matisar alguns aspectes, en general, em sembla correcte».

generar el seu culebró. Programes que fem a TV Girona, com «Salut», «Gent fantàstica», «Això és ritme» o «El bon gust» es podrien exportar sense cap problema a altres emissores locals».

Roura admet que les teles locals «estem bastant desconectades. Això es deu al fet que cadascuna té els seus problemes per tirar endavant. Ens falta temps per trobar-nos. Un cop consolidats, podrem anar donant aquests passos».

Sebastià Roig

